PREDKLADACIA SPRÁVA

Predseda vlády Slovenskej republiky v súlade s Programovým vyhlásením vlády Slovenskej republiky predkladá na rokovanie vlády materiál ***Analýza sociálno-ekonomickej situácie a vybraných problémov okresov Lučenec, Revúca, Brezno a Detva s návrhmi na zlepšenie v sociálnej a hospodárskej oblasti*.**

V súlade s cieľmi Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky, zameranými na prehlbovanie územnej súdržnosti, znižovanie regionálnych rozdielov a podporu vyváženého regionálneho rozvoja, vláda Slovenskej republiky nadväzuje na pozitívne skúsenosti z výjazdových rokovaní vlády v regiónoch z obdobia do roku 2020 a pokračuje v ich realizácii v mesačných intervaloch.

Výjazdové rokovanie vlády Slovenskej republiky sa uskutočňuje v obci Kriváň v okrese Detva. Disponuje vynikajúcou geografickou polohou s dynamickým hospodárskym a infraštruktúrnym rozvojom, pričom organicky prepája moderné hospodárstvo s hlboko zakorenenými kultúrnymi tradíciami regiónu Podpoľanie. Hlavným pilierom rozvoja je multimodálna dopravná infraštruktúra, ktorú definuje priame napojenie na rýchlostnú cestu R2 a poloha na južnom železničnom koridore Zvolen – Košice. Ekonomický potenciál územia, posilnený týmto cestným a železničným spojením nadregionálneho významu, je vyvážený kvalitou života obyvateľov, ktorú zabezpečuje široká občianska vybavenosť a aktívny rozvoj lokálneho turizmu.

Materiál analyzuje vybrané sociálno-ekonomické charakteristiky okresov Lučenec, Revúca, Brezno a Detva a identifikuje kľúčové rozvojové výzvy.

Analýza sociálno-ekonomickej situácie venuje osobitnú pozornosť oblastiam zamestnanosti, hospodárskej aktivity, rozvoja infraštruktúry, podpory vzdelávania, cestovného ruchu, ochrany kultúrneho dedičstva a fungovania kritickej infraštruktúry. V regióne pretrváva potreba riešiť štrukturálnu nezamestnanosť. Súčasne je potrebné vytvárať podmienky na stabilizáciu pracovnej sily a zmierňovanie negatívnych demografických a migračných trendov.

Na základe identifikovaných potrieb materiál navrhuje súbor konkrétnych opatrení a úloh pre jednotlivé rezorty zameraných na podporu udržateľného rozvoja regiónu a zvyšovanie kvality života obyvateľov na národnostne zmiešanom území.

Navrhované finančné prostriedky sú určené najmä na rekonštrukcie a modernizáciu miestnych komunikácií, verejných budov a infraštruktúry, opravy a údržbu kultúrnych a spoločenských objektov, rozvoj športovej a voľnočasovej infraštruktúry, zlepšenie technického vybavenia obcí, ako aj na podporu kultúrnych podujatí a zachovanie kultúrneho dedičstva, atď.

Analýza sociálno-ekonomickej situácie a návrh uznesenia vlády Slovenskej republiky z jej výjazdového rokovania venujú pozornosť **posilneniu regionálnej konkurencieschopnosti,** ku ktorej má prispieť **vyhľadávanie strategických investorov** prostredníctvom Slovenskej agentúry pre rozvoj investícií a obchodu a možnosti podpory etablovaných výrobných závodov.

Osobitná pozornosť sa v rámci podpory etablovaného priemyslu venuje **stabilizácii strategických zamestnávateľov v regióne Horehronia, ktorý vykazuje historicky vysokú závislosť na hutníckom priemysle**. V nadväznosti na pretrvávajúce globálne ekonomické výzvy, vysoké ceny energetických vstupov a prísne environmentálne regulačné rámce sa navrhuje uložiť podpredsedníčke vlády a ministerke hospodárstva úlohu identifikovať a implementovať balík systémových opatrení.

Tieto opatrenia sú zamerané na podporu vytvorenia stabilných, predvídateľných a konkurencieschopných podmienok pre dlhodobé fungovanie priemyselnej výroby ocele na Horehroní. Zámerom je nielen **udržať takmer 200-ročnú metalurgickú tradíciu regiónu** a ochrániť existujúce priemyselné know-how, ale predovšetkým garantovať stabilitu priamej a nadväzujúcej zamestnanosti v okrese Brezno.

Úlohou rezortu dopravy bude najmä pokračovať vo **zvyšovaní dopravnej obslužnosti okresov** Lučenec, Revúca, Brezno a Detva, konkrétne sa navrhuje zabezpečiť vyhlásenie verejného obstarávania na zhotoviteľa stavby mostu:

- na ceste I. triedy č. 71 nad železničnou traťou pri Šiatorskej Bukovinke,
- na ceste I. triedy č. 66 cez Brezovský potok v obci Podbrezová-Skalica,
- na ceste I. triedy č. 66 cez Čierny potok pri obci Telgárt,
- na ceste I. triedy č. 72 cez potok Bystrianka v obci Podbrezová,
- na ceste I. triedy č. 72 cez potok Štiavnička v Hornej Jarabej,
- na ceste I. triedy č. 16 cez zátopový potok pri obci Pstruša.

Predkladaný materiál reaguje na demografický vývoj a aktuálne potreby regiónu. V oblasti sociálnych vecí sa navrhuje uložiť ministrovi práce, sociálnych vecí a rodiny **preskúmať možnosti rozšírenia kapacít zariadení sociálnych služieb v okrese Lučenec**. Cieľom tohto opatrenia je zvýšiť lokálnu dostupnosť sociálnej starostlivosti, skrátiť lehoty na umiestnenie klientov a posilniť sociálnu infraštruktúru v okrese.

V oblasti rozvoja ľudských zdrojov a regionálneho školstva sa navrhuje uložiť ministrovi školstva, výskumu, vývoja a mládeže úlohu posúdiť možnosti **vytvorenia a podpory stredoškolských vzdelávacích odborov zameraných na poľnohospodárstvo, poľnohospodársku výrobu a moderné agrotechnológie**. Toto opatrenie je cielene smerované do okresov Lučenec, Revúca, Brezno a Detva, kde má agropotravinársky sektor silnú tradíciu. Zámerom je systematicky zabezpečiť novú kvalifikovanú pracovnú silu pre potreby trhu práce, stimulovať nevyhnutnú generačnú obnovu v poľnohospodárstve a prostredníctvom moderných technológií zvýšiť celkovú atraktivitu odborného vzdelávania v týchto regiónoch.

Navrhuje sa **podporiť rozvoj povedomia o živote a diele spisovateľa, politika a kňaza Martina Rázusa**, ktorý prežil svoje najplodnejšie tvorivé obdobie na pôsobisku v Brezne. Súčasne sa navrhuje **podporiť rozvoj povedomia o živote a diele spisovateľky Boženy Slančíkovej-Timravy**, ktorá je celoživotne spojená s regiónom Novohradu.

Významným príspevkom k ochrane národno-historického dedičstva je opatrenie zamerané na **ďalšie možnosti prezentácie Múzea Prvého slovenského gymnázia v Revúcej**.

Rezort cestovného ruchu a športu:

Prerokuje v spolupráci s predsedom Banskobystrického samosprávneho kraja, zástupcami územne pôsobiacej organizácie cestovného ruchu, primátorom mesta Fiľakovo, organizáciou Slovakia Travel a Novohradským turisticko-informačným centrom vhodné formy podpory **rozvojovej línie zameranej na GEO montánny turizmus**.

Posúdi možnosti podpory **budovania a modernizácie nadregionálnej infraštruktúry pre zimné v strediskách Jasná- Chopok Juh a Osrblie** prostredníctvom Fondu na podporu športu za účelom hosťovania medzinárodných podujatí a rozvoja mládežníckeho športu.

Posúdi možnosti poskytnutia finančnej podpory na **dokončenie rekonštrukcie verejnej plavárne v meste Brezno** s cieľom zabezpečiť dostupnú športovú infraštruktúru pre

obyvateľov okresu Brezno, vytvoriť podmienky pre rozvoj mládežníckeho športu, plaveckej výučby a rekreačných aktivít a zvýšiť atraktivitu regiónu.

V oblasti rozvoja bytovej politiky a efektívneho využívania štátneho majetku sa navrhuje uložiť Agentúre štátom podporovaného nájomného bývania úlohu v spolupráci s Ministerstvom zdravotníctva SR, Fakultnou nemocnicou s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica a mestom Banská Bystrica preskúmať možnosti **využitia budov nemocnice, ktoré budú uvoľnené v súvislosti s výstavbou novej nemocnice**. Posúdenie sa zameria na ich **potenciálnu rekonštrukciu a prestavbu na bytové jednotky v režime štátom podporovaného nájomného bývania**, čo pre región predstavuje strategickú príležitosť na transformáciu infraštruktúry a zvýšenie dostupnosti bývania.

V oblasti politiky podpory národnostných menšín a podpory občianskej súdržnosti materiál ukladá splnomocnencovi vlády SR pre národnostné menšiny implementovať opatrenia, ktoré reflektujú špecifické multikultúrne prostredie okresov Lučenec, Revúca a Brezno. Prvým pilierom je prehlbovanie spolupráce s orgánmi miestnej štátnej správy a samosprávy pri efektívnom zabezpečovaní **používania jazykov národnostných menšín v úradnom styku**. Druhým, nadväzujúcim pilierom je priebežné **využívanie rozsiahlej bázy spoločného kultúrneho dedičstva**. Tento integračný prístup má za cieľ proaktívne posilňovať celospoločenskú súdržnosť, budovať vzájomné porozumenie a rozvíjať toleranciu medzi obyvateľmi dotknutých okresov, bez rozdielu ich národnostnej príslušnosti alebo materinského jazyka.

Navrhuje sa **uvoľniť finančné prostriedky** zo zdrojov kapitoly Všeobecná pokladničná správa v **celkovej výške** viac ako **3,3 mil. eur**, z toho:

viac ako 2,3 mil. eur na **projekty obcí a miest okresov Lučenec, Revúca, Brezno a Detva a iných právnických osôb** v širšom regióne podľa prílohy uznesenia; zvyšok na väčšie projekty, napríklad:

- 130 000 eur pre obec Kriváň za účelom podpory projektu „Rekonštrukcia miestnej dopravnej infraštruktúry s vybudovaním parkovacích plôch v obci a zabezpečenie interiéru učebne v Základnej škole Kriváň“;
- 62 588 eur pre obec Divín za účelom podpory projektu „Obnova strechy klubu dôchodcov a zlepšenie podmienok rozvoja cestovného ruchu v rekreačnom stredisku pri vodnej nádrži Ružiná“;
- 6 000 eur pre mesto Lučenec na rekonštrukciu a vybavenie denného centra pre seniorov Opatová;
- 6 000 eur pre mesto Fiľakovo na zvýšenie bezpečnosti dopravy prostredníctvom projektu „Riešenie priechodu pre chodcov a dobudovanie chodníka na križovatke ul. Lučenecká – Moyzesova“;
- 37 000 eur pre mesto Revúca na rekonštrukciu miestnych komunikácií;
- 36 000 eur pre mesto Tornaľa na rekonštrukciu miestnych komunikácií;
- 20 000 eur pre mesto Jelšava na sanácia havarijného stavu fasády Národnej kultúrnej pamiatky Reduta Skalka;
- 6 000 eur pre mesto Brezno na rekonštrukciu krytej plavárne;
- 120 000 eur pre mesto Detva za účelom podpory projektu „Rekonštrukcia dopravnej infraštruktúry na Korytársky vrch“;

- 80 000 eur pre obec Korytárky za účelom podpory projektu „Rekonštrukcia miestnej komunikácie na Korytársky vrch a zabezpečenie projektovej dokumentácie ku kanalizácii“;
- 6 000 eur pre mesto Hriňová na rekonštrukciu cesty vedúcej na pútnické miesto;
- 180 000 eur pre neziskovú organizáciu Všeobecná nemocnica s poliklinikou Lučenec za účelom podpory dovybavenia nemocničnej lôžkovej časti;
- 100 000 eur pre neziskovú organizáciu Nemocnicu s poliklinikou Revúca za účelom podpory obstarania centrálnej sterilizácie;
- 200 000 eur pre neziskovú organizáciu Nemocnicu s poliklinikou Brezno za účelom podpory dovybavenia nemocničnej lôžkovej časti;
- 50 000 eur pre obec Hrachovo za účelom podpory rekonštrukcie sociálnych zariadení v zdravotnom stredisku;
- 20 000 eur pre LESY Slovenskej republiky, š. p. na zabezpečenie prehrádzky Korytárskeho potoka v k. ú. Čierny Balog;
- 80 000 eur pre Národné divadlo Košice za účelom podpory projektu „Realizácia kultúrno – edukačného projektu Antoine de Saint-Exupéry: Malý princ, atď.

Schválením predloženého materiálu a prijatím navrhovaného uznesenia vláda Slovenskej republiky deklaruje záujem o systematické a cielené riešenie sociálno-ekonomických výziev v okresoch Lučenec, Revúca, Brezno a Detva a zároveň vytvára predpoklady na koordinovaný postup dotknutých subjektov pri riešení kľúčových rozvojových priorít tohto regiónu.